

תורה שיבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנוכח **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

פרשת שלח | סיון תשפ"ד | גיליון כ"ה

שבת של תורה לשולחן השבת פנינה שבועית

איך מוסרים אינפורמציה

רבים מהמפרשים עומדים על השאלה הנשאלת בפרשת השבוע: כשנתבונן בפסוקים נראה שהמרגלים לכאורה לא אמרו שום דבר שקר. משה רבנו שלח אותם במטרה למסור מידע על הארץ, והם חזרו וסיפרו דברים כהווייתם כפי מה שראו, הם פתחו ואמרו (יג, כז) וְגַם זָבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ הָיָה וְזֶה הָאָרֶץ וְזֶה פְּרִיָּהּ, ואחר כך הוסיפו ואמרו אָפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֵּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצִרְתָּן וְהָעָרֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגו'. ואם כן למה נענשו המרגלים?

ביאור נפלא ומתוק מביא הג"ר אברהם סג"ל עטינגר זצ"ל בספרו דעת זקנים:

כששואלים לאדם אינפורמציה על בחור לצורך שידוך, ניצבות בפניו שתי אפשרויות כיצד למסור את המידע. אם הוא רוצה שהשידוך ייצא לפועל, הוא יפתח תחילה בחסרונות של הבחור, ואחר כך יוסיף ויאמר "אמנם יש לו חסרונות מסוימים אלו, אבל יש בו הרבה מעלות טובות..." וכך הוא מתחיל למנות את כל המעלות של הבחור, ומשאיר טעם טוב וסיומת של דברי שבת. לעומת זאת, אם בדעתו שהשידוך לא יצא לפועל, הוא יפתח בסיפור מעלות הבחור, ואחר כך יוסיף ויאמר "אמנם יש בו מעלות אלו, אבל יש בו הרבה חסרונות" וכך הוא משאיר רושם שלילי על הבחור.

כך היה אצל המרגלים. את אותו מידע שהם מסרו, היו יכולים לספר בצורה הפוכה, להקדים ולומר כי עז העם והערים בצורות, ואחר כך יוסיפו ויאמרו, אבל הארץ היא טובה מאד וזבת חלב ודבש. אך הם בחרו למסור את המידע בצורה הפוכה, תחילה את המעלות של הארץ, וסיימו עם החסרונות. אות היא שכונתם להשאיר רושם שלילי ולהוציא את דיבת הארץ רעה, ועל כך נענשו!

חיים של תורה מעלת חשיבות לימוד חומש ורש"י

שמחה וסיפוק

"בחורים בישיבה שואפים תמיד להגיע לשמחה, ובדרך כלל הסיבה לעצבות בגלל שאדם אינו נמצא במקומו. העצה הפשוטה והסגולה הבדוקה להרחקת העצבות והרגשת השמחה, היא לעבור היטב בהבנה על החומש ורש"י של אותו יום, וזה בוודאי יביא לו שמחה ושביעות רצון".

(כ"ק מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, לקט אמרים)

שערי תורה מבט מסכם ומביא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

תחילת פרשת שלח וחלק ניכר ממנה עוסקים במרגלים ששלח משה לבדוק את טיב הארץ, ואת העונש שנענשו ישראל לאחר שהמרגלים הוציאו דיבת הארץ. בהמשך הפרשה נלמד את מצות הקרבת מנחת נסכים יחד עם הקרבנות וכן את דיני הקרבנות שיש להקריב ככפרה על עוון עבודה-זרה בשוגג. בנוסף מופיעה בפרשתנו מצות הפרשת חלה מהעיסה. לקראת סיום הפרשה נמצא את פרשת המקושש ועונשו, ובחתימת הפרשה: מצות ציצית

המרגלים ועונשם • המעפילים • נסכים • עבודה זרה בשוגג • המקושש • ציצית

ומן התורה אין שיעור להפרשה רק מדרבנן.

ז. עבודה זרה בשוגג

בפרשה נלמד את הקרבנות שיש להקריב כשאיש יחיד או כל העדה חטאו בשוגג בעבודה זרה, ואת דין העובד עבודה זרה במזיד או מגדף את ה'.

ח. המקושש

המקושש שחילל שבת במזיד במדבר נענש במיתת סקילה.

ה. ציצית

על בגד בן ארבע כנפות יש לעשות ציצית ועליו פתיל תכלת, ובראייתו נזכרים מכל המצוות.

מבט על פרשת קרח הבעל"ט:

נושאי הפרשה: מחלוקת קרח ועדתו • בליעתם באדמה • שריפת מקריבי הקטורת • פריחת מטה אהרן • שמירת המקדש • מתנות כהונה

מה בפרשה: פרשת קרח עוסקת במרד של קרח ועדתו במשה ואהרן, שהסתיים בבליעתם באדמה ובשריפה באש. לאחר מכן, מצופה המזבח במחנות המתים ובמטרה למנוע ערעור על מעמדו של אהרן פורחים שקדים על מקלו. מגיפה פורצת בעם המתלונן, והיא נעצרת כשאהרן רץ עם קטורת. בהמשך, הכהנים והלוויים מצווים לשמור על המקדש, ובסיום הפרשה - רשימת המתנות הניתנות להם.

א. המרגלים

משה קיבל רשות מאת ה' ושלח 12 מרגלים, לבדוק את טיב הארץ. המרגלים כרתו שם פירות גדולים, וכשחזרו לאחר 40 יום דיברו סרה על הארץ: שאנשיה גיבורים ואין אפשרות לנצחם. לעומתם, כלב ויהושע דיברו על הארץ רק טוב וסתרו דבריהם.

ב. תפילת משה

לאחר שביקש ה' לבלות את כל העם התפלל משה וביקש לסלוח לעם ולבטל את גזירת הכיליון שנגזרה עליהם, וה' קיבל את תפילתו.

ג. העונש על חטא המרגלים

עם זאת, נגזר על ישראל להישאר במדבר 40 שנה, וכל מי שהיו עתה בני עשרים ומעלה ימותו בהגיעם לגיל עשיריים. המרגלים מתו על ידי תולעים שהילכו על לשונם שהשתרבו עד הטבור.

ד. המעפילים

כשהמעפילים עלו שלא ברצון ה' על ההר במטרה להיכנס לארץ, הכו אותם העמלקים והכנענים.

ה. מנחת נסכים

המקריב קרבן עולה צריך להביא גם מנחת נסכים, סולת, שמן ויין, ביחד עם קרבן עולה.

ו. הפרשת חלה

הלש עיסה בשיעור עומר צריך להפריש חלה,

ברכת התורה

בשם רבבות אלפי לומדי ונבחי תורה שבכתב משגרים אנו ברכת מזל טבא מעומקא דליבאי, קדם ידיו הנכבד והדגול, איש החסד וכביר המעש, תורה ומדולה מאוחדים על שולחנו, רחים ומוקיר רבנו ותלמידהון ואיהו נופיא צורבא מדרבנן, ה"ה

הרה"ג ר' **עזריאל פיוס** שליט"א

מראשי המפעל העולמי תורה שבכתב

לרגל שמחת נישואי בנו החתן המו"מ בתו"ש, ה"ה

הרב **משה דוב** שליט"א - מבחירי ישיבת 'תורה בתפארתה'

עב"ג במזל טוב וסימן טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יהא רעוא קדם נותן התורה ברוך הוא, כי יזכו לבנות בניו עדי עד מושתת על אדני התורה והיראה, לנחת רוח ההורים והסבים ולתפארת המשפחות המעטרות, ויזכו לכל הברכות האמורות בספר תורת משה, אכ"ר.

משוניין להשתתף

בהפצת התורה וזיכוי הרבים?

לקבלת הגליונות כל שבוע במשלוח

עד הבית חינם - להפצה באזור מגורכם

ניתן לפנות באמצעות קו 'קול התורה'

02-500-20-18 (מענה אנושי או השארת הודעה)

בעמדות 'נדרים' או באמצעות

דוא"ר gts025002018@gmail.com

כמו"כ, כל המעוניין לנדב את הוצאות ההפצה באזור מגוריו או במוקד הפצה אחד, נא לפנות להנ"ל או באמצעות 'נדרים'

בדרך התורה

הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

השיעור חיכו כמה אנשים שביקשו להתייעץ ולהתברך מהרב, אך הוא התנצל שכעת הוא לא יכול מפני שתש כוחו ובידך אותם קצרות.

המשמש של הרב ראה באכזבת האנשים ופנה אליו: "אולי כבוד הרב יתן לי את הכוח לברך, ואני אברך במקומו?"

השיב לו חכם בן ציון: אם אתה חפץ לברך אותם אתה לא זקוק לכוחות מיוחדים, פשוט תאהב כל אחד מהם מכל הלב - כמו שאני אוהב - ואז תוכל לברך.

היצר הרע של ארץ-ישראל

וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָזְנוֹ אֶל הָאֱרֶץ (במדבר יג, כז)

בשנת ה'תקל"ז עלה הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעבסק זי"ע בראש עליית חסידים, עליה נמנו מבני ההיכלא קדישא של תלמידי הבעש"ט, לארץ הקודש. כעבור תקופה מעלייתם והתיישבותם בארץ הגליל, באו מקצת מהתלמידים להתאונן. הן השקענו מאמצים כה מרובים כדי שבעלותנו לחון את עפר הארץ הטובה נוכל להשאיר את היצר הרע הרחק מאחורינו, בגולה, והנה להוותנו התברר שאף בארץ האבות אורב לו היצר לשטנונו כמימים ימימה.

השיב להם הרה"ק רבי מנדל אספר לכם את קורותי עם היצר: כשעמדתי לעלות על כבש הספינה אמרתי ליצר הרע, "על הספינה הזאת יש מקום רק לאחד מאיתנו, או שאתה נשאר כאן בנמל, או שאתה נוסע לארץ ישראל ואני אשאר כאן". היצר הסכים, אני עליתי לספינה ונסעתי והוא נשאר בארץ שעזבנו.

כל הדרך שמחתי שאוכל מעתה לעבוד את בוראי בקדושה וטהרה, בלא שהיצר יפריע את דרכי, אך משרק קרבנו לחוף ובטרם עוד הצגתי עליה את רגלי, כבר חזיתי לו לשטן עומד ומרקד שם לפני.

"רמאי" צעקתי עליו "הרי התנינו תנאי, איך העזת להפירי?!". אך היצר לא נבהל ובבת שחוק ענה שהוא לא התנה שום תנאי, זה שהתנה עמי היה רק שליחו בחוף לארץ ואילו הוא הארצישראל, הוא היצר הרע האמיתי.

הסביר הרה"ק מוויטעבסק לתלמידיו: מי שזוכה לעלות לארץ הקודש זוכה גם להתעלות למדרגות רמות ונשגבות, לכן כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו והיצר עצמו הוא העומד כאן לצרינו.

תור לתחיית המתים

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ (במדבר יג, טז)

כמו תמיד השרתך לו תור ארוך של אנשים בואכה רחוב רשב"ם 23, המונים צובאים על הבית ומייחלים להתברך ממרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל. כאותו יום נכח בין הממתנים אף ראש ישיבת טשעבין, הגאון הגדול רבי אברהם גניחובסקי זצוק"ל. שניסה בענוותנותו להטמן כאחרון הפשוטים, בין שאר האנשים המחכים.

לפתע הבחין אחד הגבאים בראש הישיבה, הוא מיהר להודיע על כך לרבי חיים שהורה להקדים מיד את הרב גניחובסקי בתור ולהכניס אותו ללא שהיות. אבל רבי אברהם מיאן, והשיב לגבאי שאין לו כל בעיה להמשיך לחכות בתור כמו כולם.

רבי חיים ששמע על המתרחש הגיב על כך מיד בפנינה נפלאה:

על הפסוק וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ, מפרש התרגום יונתן, שכאשר ראה משה את ענוותנותו של הושע קרא שמו יְהוֹשֻׁעַ. ולכאורה אינו מובן, מה הקשר בין ענוותנותו של יְהוֹשֻׁעַ להוספת האות י' על שמו?

אלא פירש רבי חיים, כתוב בספרים שבתחיית המתים יקומו האנשים לפי סדר הא"ף-ה"י-ב"ת, תחילה יקומו המתים ששמו מתחיל באות א', ואחר כך אלו ששמו מתחיל באות ב' וכו'. אם כן, כשמושה שינה את שמו של הושע והוסיף לו את האות י', לכאורה גרם לו הפסד, כי מעתה הוא יקום לתחיית המתים חמש אותיות מאוחר יותר בתור. אלא בהכרח לומר, שמי שהוא עניו, כלל אינו חלק מהתור ויקום תיכף ומיד לפני כולם, ולכן היה אפשר להוסיף לו את האות י'...

הנה לברך

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ (במדבר יא, כג) התפלל עליו ק-ה יושיעך (רש"י)

פעם אחת סיים מרן בעל האור-לציון חכם רבי בן ציון אבא שאול זצוק"ל למסור את שיעורו בפני תלמידיו, שיעור ארוך שנאמר בריתחא דאורייתא ודרש מהרב מאמץ רב, עד שאפסו כוחותיו וכח דיברו כמעט אול. מחוץ למקום

עשרון

'עשרון' פירושו מידה שיש בה עשירית של מידת האיפה. במנחת הנסכים יש להביא סולת בשיעור עשרון אחד לכבש, או שני עשירונים לאיל, ושלושה עשירונים לפר. גם שיעור הבצק המחויב בהפרשת חלה, הוא שיעור של 'עשרון' אחד. בשיעור זה היה גם כל אדם לוקט לעצמו במדבר 'מן' לצורך אכילתו.

כמין גא"ם

הביטוי 'כמין גא"ם' מוזכר פעמים רבות בחז"ל, והכוונה להמחיש על דבר מסוים שהוא עשוי שני קווים מחוברים, בדומה לאות היוונית גא"ם, הדומה לאות ר שלנו. רש"י מוזכר זאת בפרשת השבוע בהקשר לכך שהמרגלים הלכו בארץ כמין גא"ם. וכן מוזכר מושג זה בהלכות עירובין ועוד הלכות, כביטוי המחשה לצורת שתי דפנות מחוברות.

הנפילים

בפרשת בראשית וכן בפרשת שלח מוזכרים הנפילים, הם היו אנשים ענקיים, גבוהים בקומה וגיבורי כח, צאצאי המלאכים שהופלו משמים בימי דור אנוש כאשר הם קטרוגו על בני האדם. הנפילים נקראים גם בשם 'בני ענק', או 'ילידי הענק'.

מנחת נסכים

בפרשת השבוע אנו למדים על המצווה להקריב מנחת סולת בלולה בשמן, וכן יין, ביחד עם קרבנות עולה של בהמה, או עם קרבנות שלמים, וכן ביחד עם קרבן חטאת ואשם של מצורע. (שאר קרבנות אינם טעונים "מנחת נסכים"). מנחה זו נקראת "מנחת נסכים", לפי שמביאים עם המנחה "יין לנסך". שיעור הסולת והמנחה, וכן שיעור היין, מפורש בתורה לכל בהמה.

מעפילים

לאחר חטא המרגלים מסר משה לבני ישראל את העונש שנגזר עליהם להיטלטל במדבר ארבעים שנה, למחרת היום היו אנשים שעלו בחזקה (מעפילים - מלשון חזק) אל ראש ההר בדרך העולה לארץ ישראל, במטרה לתקן את החטא שאמרו טוב לנו לשוב מצרימה. גם לאחר שמשו רבנו התרה בהם שהדבר הוא נגד רצון ה' המשיכו הללו בדרכם, עד שהעמלקי והכנעני הכו בהם ורדפו אותם.

בלגם

במשך 12 החודשים הראשונים ללידת הכבש, עדיין שמו 'כבש', ובעת הקרבנות לעולה יש להביא מנחת נסכים בשיעור עשרון ורביעית שמן ורביעית יין. לאחר שנשלמו לו 13 חודשים שלמים נקרא שמו 'איל', ושיעור המנחה שלו הוא שני עשירונים, ושלישית ההין שמן ושלישית ההין יין. אולם במשך החודש השליש-עשרה לחייו, יצא מתורת כבש ועדיין לא בא לכלל איל, ונקרא שמו 'פלגס', ושיעור נסכיו דומה לאיל.

חכמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

בימות הקייץ? אלא, ענה הרבי בדרך צחות, הרי הם טענו ואמרו 'נתנה ראש ונשובה מצרימה', והלא במצרים חם הרבה יותר...

ועשו להם ציצת (במדבר טו, לח)

כשנסע פעם הגאון הגדול רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל באוטובוס, התיישבה על ידו אשה, חשב רבי אברהם כיצד להעיר לה על כך בלי שתבטייש, ואמר לה בנועם: אני מבקש סליחה, אבל אני חייב ליידע אותך שיש לי 'כרוספדין'... היא היתה בטוחה שזו איזו מחלה מדבקת, ומיד אמרה תודה וברחה על נפשה, רק זה חסר לה להידבק בכרוספדין... לאחר מכן הסביר רבי אברהם לאברך אחד: התכוונתי לומר שאני לבוש ציצית, ובתרגום אונקלוס מתרגם את המילה ציצית - כרוספדין...

שלח לך אנשים ויתרו (יג, ב)

מרן הגאון הגדול רבי חיים מברסקי זצוק"ל שיגר פעם שליחים לאסוף כספים ליישובתו. משחזרו המשולחים הגישו את חשבונות הוצאות הדרך, עד שלא נשאר לישיבה מאומה מכל הכספים שאספו.

העיר רבי חיים בחיך מר: כששלח משה את המרגלים, היה צריך כמובן לתת להם כסף להוצאות הדרך ולצורכי הריגול. על כך נאמר 'שלח לך אנשים ויתרו', אלא תקרי 'זיתורו', אלא 'זיתורו', שלכל הפחות יתירו משהו ולא יבזבו את כל הכסף...

נתנה ראש ונשובה מצרימה (יד, ד)

שאל האדמו"ר הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע: המרגלים שחיפשו להוציא דיבת הארץ רעה, מדוע לא סיפרו גם על החום והשרב המעיק השורר בארץ

ציצית-מכונה או עבודת-יד?

טווייה לשמה

בפרשת השבוע, פרשת שלח, אנו לומדים על מצות ציצית כמו שנאמר (במדבר טו, לח) וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְגָדֵיהֶם.

הלכה פשוטה היא (או"ח יא, א, משנ"ב, ב) שאת הטווייה והשזירה של חוטי הציצית, יש לעשות 'לשמה', דהיינו עם כוונה "לשם מצות ציצית", ואם לא עשו כך הציצית פסולים מדאורייתא.

מאז ומעולם הייתה פעולת הטווייה נעשית בידיים, ובפרט נשים היו רגילות כל ימיהם לאחוז בפלך ולטוות חוטים. אבל לפני כמאה וחמישים שנה, כאשר החלו להתפשט מכונות שונות בעולם, הגו רעיון חדש של 'מכונה לטוויית חוטים'.

כוח נברא

הפוסקים שנדרשו לשאלת טוויית ציצית במכונה, עוסקים באופן כללי בשלש סוגיות מרכזיות:

(א.) האם יש דין בטוויית ציצית שיעשה דווקא ב'כוח גברא', כלומר בידי אדם ממש, ולא מעצמו על ידי מכונה של מים וכדו'. או שמא אין דין של כוח גברא, אלא יש רק דין של 'כוונה לשמה', וכוונה זו ניתנת לכוון גם כאשר המכונה עושה את הטווייה, ובתחילת הפעלת המכונה יאמר מפעיל המכונה 'לשם מצות ציצית'.

הסרת המונע

(ב.) גם אם נאמר שיש דין של 'כוח גברא' בטוויית ציצית, יש לדון מה דינו של 'הסרת המונע', כלומר, במקרה וגלגל המכונה מסתובב בכח הזרם של נהר מים, והאדם מסיר את המעצור שעצר את הגלגל, האם פעולה זו שהאדם גורם לסובב את הגלגל, נחשבת כמעשה של האדם, או לא.

מכונה דינית

(ג.) הפוסקים דנים לגבי מכונה דינית שסיבוב הגלגל נעשה רק בידי אדם בלי שום התערבות מים או חשמל, אלא שהאדם מסובב גלגל אחד, וגלגל זה מגלגל גלגל נוסף, וכך מסתובבים בזה אחר זה חמשה או עשרה גלגלים, עד להפעלת מכונת הטווייה, ונשאלת השאלה: האם נחשב הסיבוב של הגלגל האחרון ככוחו של האדם, או רק 'כוחו-כוחו', והאם יש בעיה בטוויית ציצית על ידי כוחו או כוח-כוחו, וצריך להיות דווקא בידי ממש. יודגש שישנם שתי סוגי מכונות דיניות: יש מכונה שהגלגלים ממשיים להסתובב גם לאחר שהאיש הפסיק לסובב את הגלגל. ויש מכונה שהגלגלים נעצרים ברגע שהאיש פוסק לסובב.

גלגל מים

תיאור מפורט על המכונה הראשונה לטוויית ציצית באמצעות גלגל מים, אנו קוראים בקונטרס ישן בשם "גידולי גדולים" (נדפס בקובץ עץ חיים, יא), כפי שכתב הגה"ק רבי יוסף שאול נאטנוון זצוק"ל, בעל שו"ת שואל ומשיב:

מחוץ למפעל זרם נהר עם זרימת מים חזקה; זרם המים השוטפים סובבו גלגל גדול שהיה מחובר לתוך המפעל; סיבובו של הגלגל גרם לגלגלים אחרים להסתובב אף הם, עד להפעלת המכונה הרצויה.

על אף שמכונה זו הייתה מופעלת בכוח גלגל מים, אולם לצורך הפעלת המכונה מוכרחים היו גם לסיוע של ידי אדם באמצע במספר פעמים, הן בחיבור הרצועות, והן בהזזת העגלה בשעת הטווייה, והן בסיבוב ביד כדי לסיים היטב את הטווייה.

לאחר בירור הלכה רחב מכריע השואל-ומשיב למעשה שציציות אלו כשרים ללא חשש כיון שיד אדם מעורבת בהם באמצע.

אל היתר זה של הגאון בעל השואל ומשיב, הצטרפו כמה וכמה מגדולי הפוסקים, חלקם אף העלו את הדברים על הכתוב בספרי השו"ת שלהם, ביניהם: שו"ת חסד לאברהם (מהדו"ת או"ח סי' ג); שו"ת מהר"י הכהן (סימן ג); שו"ת אחיעזר (ח"ג סוס"י ס"ט); חזון איש (סי' ו' סק"י); שו"ת הר צבי (ח"א סי' י').

דעת בעל הדברי חיים

בתקופה הראשונה סבר הגה"ק בעל 'דברי חיים' מצאנו זי"ע (שו"ת דברי חיים אורח חיים חלק ב סימן א-ב) שמצד ההלכה יש להכשיר ציצית הנעשים על ידי גלגל מים, מאחר והוא מופעל בסיוע יד אדם.

אך כדי לגדור גדר, הוא אסר להשתמש בציציות אלו, בגלל כמה חששות: א. אם לא יטוו ביד יש חשש שלא יבחינו בחוטי פשתן בתוך חוטי הצמר. ב. הייצור בכמויות של מפעלי תעשייה יגרום שגם גויים יתחילו לייצר ציציות. ג. גזירה שמא בעתיד יחדשו מכונה חדשה שיהיו בה חששות כשרות.

אולם בשלב מאוחר יותר, כאשר נודע לדברי חיים שהמכונה בימיו פועלת רק באמצעות גלגל מים, ללא שום סיוע יד אדם, אסר לחלוטין להשתמש בציציות אלו.

הציציות הנמכרים ביום

בימינו, כמעט כל בתי הייצור לטוויית ציצית (מלבד מפעלים בודדים) אינם טווים את החוטים בידיים, אלא במכונה.

המכונות כיום הותאמו לדרישות גופי הכשרות והינם פועלים רק על ידי כוח האדם, כאשר יהודי מסובב גלגל שמניע את כל המכונה האדירה, והמכונה בנויה בצורה כזאת שברגע שהאיש מפסיק לגלגל את הגלגל, נעצר כל המכונה. והוא עושה כל הפעולות לשם מצות ציצית בלי שום כוח חשמלי.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה

יהלום מתוך הפרשה

פִּי לְחַמְנוּ הֵם (יד, ט) נאכלם כלחם (רש"י)

כשאוכלים אכילה לשם שמים, זוכים להכניע את שונאי ישראל, כי שולחנו של אדם דומה למזבח. (כ"ק אדמו"ד מהרי"ד מבעלזא זי"ע)

ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה (טו, כ)

תיכף ומיד כאשר אתם מתעוררים בבוקר מהשינה, בעודכם מוטלים במיטותיכם ועריסותיכם, תקדשו את המחשבות לעבודת ה', וכך יהיה כל היום כראוי.

(אור לשמים)

ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה (טו, כ)

את חינוך הילד לקדושה אסור לדחות לשלב מאוחר, אלא ראשית עריסותיכם, בעודו תינוק מוטל בעריסה, יש להרימו ולחנכו לעבודת ה'.

(חתם סופר)

לְמַשֶׁה זְבוּלָן גְּדִיאל בֶּן סוּדִי (יג, י)

ל'זבולון' המחזיק לומדי תורה, ילמדו בעולם הבא את כל התורה. גדי-א"ל - יגיד לו הקב"ה וילמד אותו - בן סודי - את סודות התורה. (מגן הגר"ד פוברסקי שליט"א)

וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וְכֵן הֵינּוּ בְּעֵינֵיהֶם (יג, לג)

ונהי בעינינו כחגבים - עוד אפשר להבין, אבל "וכן היינו בעיניהם", מה איכפת להם איך הם נראים בעיני אחרים ומה אחרים חושבים עליהם? זה היה חטא המרגלים!

(הרה"ק מקאצק זי"ע)

אָרְץ אֲכָלֶת יִשְׁבִּיָּהּ (יג, לב)

בארץ ישראל צריך תמיד להשתפר ולהתעלות. מי שאינו מתקדם - הריהו נסוג לאחור. הארץ אוכלת 'יושביה', את היושבים על מקום אחד ואינם מתעלים.

(הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זי"ע)

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם מותר להתפלל באולם במערת-המכפלה?

הישמעאלים עובדים עבודה זרה?

לעומת זאת, מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, בספרו שו"ת תשובות והנהגות (כרך ד סימן לה) מאריך לברר את דעת הדברי-יציב, ורוצה להוכיח שכשיש צורך מותר להיכנס לשם ואין זה ממש עבודה זרה, אך למעשה כתב שראוי להתרחק מהישמעאלים המכחישים את תורתנו ויש בזה חילול השם.

ואילו מרן הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל בספרו שו"ת יביע אומר (ח"ו), יורה דעה סימן יב, אות ד) כותב שלדעתו אין לישמעאלים דין עובדי ע"ז.

שינוי המצב בשנים האחרונות

בימינו השתנו פני הדברים, והמערה מחולקת בין היהודים ולהבדיל אא"ה המוסלמים, אלו לעצמם ואלו לעצמם. ליהודים נמסר 'אולם אברהם' ו'אולם יעקב', ולהבדיל למוסלמים נמסר 'אולם יצחק', (אמנם במשך ימים אחדים בשנה פתוחה המערה כולה ליהודים כולל אולם יצחק שהוא מסגד של ישמעאלים).

על הפוסק בפרשה (יג, כב) וַיָּבֵא עַד חֶבְרוֹן כותב רש"י 'כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות'.

מסגד במערת המכפלה

שאלה חמורה עלתה על שולחן פוסקי הדור האחרון לאחר מלחמת ששת הימים, כשניתנה הרשות להיכנס להתפלל במערת המכפלה. האם לאחר מאות השנים שהשאירו את אולמות התפילה כמסגדים עבור תיפלות הישמעאלים, מותר ליהודים להתפלל שם?

הגאון רבי אליעזר יהודה ולדנברג זצ"ל בשו"ת ציץ אליעזר (חלק יד סימן צא, חלק י סימן א אות מד) מחמיר ביותר בסוגיא זו, ולדעתו מסגד של הישמעאלים נחשב כבית עבודה וזה ממש לכל דבר, ואסור להיכנס לשם מעיקר הדין כמו כל בית של עבודה זרה.

גם בשו"ת דברי יציב (יורה דעה סימן מ) מוכיח מדברי הפוסקים שבית תיפלתם של הישמעאלים נחשב כבית עבודה זרה שאסור להיכנס לשם, כי אמונת הישמעאלים היא אמונה של כפירה.

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה שבכתב מרחבי תבל

להתענג על כללי הדקדוק ברש"י

מכתבי זה ממוען באופן אישי לכל יהודי הזוכה לקיים את ההלכה וללמוד חומש ורש"י מדי שבוע בשבועו.

כידוע, בהרבה מקומות בפירושו על התורה, וכמעט בכל שבוע, מביא רש"י הקדוש כללי דקדוק, פעמים בקצרה ופעמים בהרחבה, ומפרש באמצעותם את הפסוקים, כשהוא מביא אסמכתאות לדבריו מכמה וכמה פסוקים ממרחבי התנ"ך.

יש לא מעט אנשים שתורת הדקדוק בחיי היום יום - אינו הצד החוק שלהם, והם אינם מחבבים תחום זה, ומשכך גם כשהם לומדים חומש ורש"י הם מדלגים על קטעים אלו ברש"י, או שלומדים את זה בשטחיות בלי לרדת לעומקם של דברים.

וחבל מאד. בדורנו יש ברוך ה' חיבורים נפלאים המסייעים להבין כל רש"י, אם זה בחיבור הנפלא רש"י כפשוטו או מקרא-מפורש, רש"י המבואר ושאר חיבורים, כך שגם אם בעבר היה מי שלא הבין היטב את כללי הדקדוק, הרי בימינו הדברים שווים לכל נפש. אני ממליץ בזאת בחום לכל אחד, להתחיל לטעום ממתיקותם של כללי הדקדוק ברש"י, ששופכים אור חדש ובהיר על הבנת הפסוקים. יהודים רבים שעודדתי אותם להשקיע בלימוד כללי הדקדוק ברש"י, באו לאחר תקופה להודות שאכן עולם חדש נגלה לפניהם, ומשום 'אל תמנע טוב מבעליך' אמרתי לפרסם מכתב זה, כדי שעוד יהודים יגלו את האור הבהיר הזה. טעמו וראו כי טוב! נסו והיווכחו!

ולואי שיהיו הדברים לזיכוי הרבים שמואל ג. כולל 'מורשה ודעה' בני ברק

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע ופירוש רש"י הק'

חידת 'יוסיף דעת'

איך לא קיימו את ציוויו של משה?

בתחילת הפרשה נאמר (במדבר ג, כ) והתחזקתם ולקחתם מפרץ הארץ, ובהמשך הפרשה כותב רש"י (פסוק כג) שרק עשרת המרגלים נשאו פירות, אולם יהושע וכלב לא נשאו מאומה. והתמיהה הגדולה: איך יתכן שיהושע וכלב לא קיימו את הציווי המפורש שצויה להם משה לקחת מפרי הארץ ולהביא אליהם, אתמהא!

'חידה בפרשה' - מלאכות בפרשה

היכן בפרשה, בחומש ו/א ברש"י, מוזכרים מלאכות אלו מ"ט מלאכות שבת: קוצר; טוחן; לש; שוחט; כותב; בונה; קושר.

פתרון חידות - פרשת במדבר:

יוסיף דעת - תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

תשובות למכיר נאספו מכל רוחב פרד"ס ומקצועות התורה ליישב מה ששאלנו על ברכת כהנים טרם נשיאת הכפיים שנוסחה: "אקב" לברך את עמו ישראל באהבה, והיכן נכתב או נזמן בתורה שהכהנים נצטוו לברך באהבה.

א. 'אמור' כמצוין הרבה פעמים ברש"י הוא לשון אמירה רכה.

ב. במשמעות המילה 'אמור' בלשונות ארצות אירופה (כמו ספרדית, איטלקית וצרפתית) היא אהבה. והענין ידוע שהתורה מדברת לעתים בלשונות הגויים כמו 'טוטפות' שהיא בלשון אפריקאי. (אלף המגן לפלא יענין).

ג. רש"י הרי פירש בשם המדרש שאמור מלא, לא תברכם בחפזון ובהלות, אלא בכונה ובלב שלם. ואי אפשר שברכה בכונה מעוטק ליבו של המברך תהא בלא אהבה (צדיק לדרך, וכן הביא באליה רבה סימן קכ"ח בשם ספר 'באר שבע' על מסכת סוטה).

ד. מקורו הוא בדברי חזו"ר הק': כל דן כהן לא רחמן ליה או עמא לא רחמן ליה לא ישא כפי. (הובא במג"א וא"ד על שו"ע סימן קכ"ח).

ה. וראוי למברך שיהיה שרוי בשמחה כמו שמצינו ביצחק שאחר שאכל נאמר ויברך. (מודכי על מסכת מגילה סימן תתנ"א).

ו. לשון 'אמור' הוא כמו 'את ה' האמרת היום' שהוא לשון נוטה לאהבה וחובה. (אגרא דכלה בשם החווה מלובליץ).

ז. בספרי דריש על הפסוק דברכת כהנים 'פנים כנגד פנים' והוא דרך אהבה. (פירוש התפילות לר"ב ב"ד יק"ו).

ח. שהרי אהרן הכהן ראש המברכים האוהב עמו ורוצה שלומו, וודאי בירך את ישראל באהבה.

ט. הכתוב אמר "ברכך" בלשון חידי, מכאן שכלל ישראל צריך להיות באחדות ולכן צריך לברך באהבה. (נועם מגדים).

י. הדנה מנהוג של עולם שכשפושג אדם את רעהו הטוב אומר לו שלום בקול רם מתוך אהבתו כלפיו, אך למי שאין מכירו כ"כ אומר לו שלום בלחש ובשפה רפה, ובברכת כהנים כתיב אמור להם ודרשו רז"ל מכאן שצריכים לברך בקול רם, וממילא חזינן שצריך לברך הברכה באהבה. (בשם הגרי"צ אבא שאול זצ"ל)

יא. בתיבת "כה תברכו" משמע שיש דרך לברך והתכן שואל את עצמו היאך ראוי וכדאי שיברך את רעו וממילא מתדבק ברצון וציווי קונו ומברך באהבה.

יב. כח הברכה לא בא בכחן אלא מפני שהוא כפה אריכתא וצניור להשפיע מברכות הקב"ה, וכי ייתכן שהקב"ה אינו מברך את עמו באהבה?!

יג. כך פירוש הברכה "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו לברך - באהבה - בשל אהבתו ציוונו לברך. (דעת נוטה) חידה בפרשה:

שאלה: היכן מוזכרים בפרשה, בחומש ו/א ברש"י, המילים הבאות: א. שודדים. ב. שוטרים. ג. שחורים? תשובה: א. ו, כד, רש"י, שלא יבואו עליך שודדים. ב. ו, ג, רש"י, הם נשיאי המטות שהיו שוטרים עליהם בנצרים. ג. ה, כז, אם יהיה יולדת שחורים.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי - ניתן להשיב על החידות עד יום ראשון בשעה 24:00 ב'מדרים פלוס' או בקו 'קול התורה' 02-5002018

היות ומתקבלות המוני תשובות במערכת, מתמת קוצר היריעה אנו עורכים ומפרסמים את תמציתם בלבד בין המשיבים נטוה מתקימת הגרלה שבועית חידת דעת - כרטיספר 200 בסך ש"ח | חידה בפרשה - כרטיספר 100 בסך ש"ח

בזכות התורה שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ₪

הרב שלמה זלמן פורדשם - כולל מיר, מודיעין עילית
הרב שלמה זלמן פתאל - זכרון אריאל, בני ברק
הרב שמואל קרישר - אלעד
יניק וחכים אברהם יוסף רייזמן - בעלז, בית שמש
הרב יוסף סמוטני - בני ברק
הבה"ח משה מאיר אלון - אלעד
הרב אליהו נתן טסארט - ברסלב מודיעין עילית

זוכים במבחן יומי ע"ס 500 ₪

הבה"ח יהושע סגל - בית שמש

הרב יוסף יצחק רוזנפלד - קרית גת

זוכים במבחן יומי ע"ס 600 ₪

יניק וחכים יוסף רוסה - חוות דעת, ירושלים

זוכים בהידות יוסף דעת

יניק וחכים אברהם לייטוב - תורת העמק - 200 כרטיספר

יניק וחכים אלעזר לסקר - אור עולם, ביתר עילית - 100 כרטיספר

תומכי תורה

תרומות קודש ע"י נדיבי אלב למען זיכוי הרבים והפצת התורה

הפצת התורה בעיר צפת	הפצת התורה בעיר ירושלים
נתנדב ע"י ידידנו הנכבד הר"ח ר' יאיר צימרמן הי"ו בזכות התורה ולומדיה יצול העולם, לזכות תושבי צפת והגלילות	לע"נ הגה"צ רבי ברוך שמעון בן רבי יוסף משה שניאורסון זצ"ל ה'ברכת שמעון' מטשבעין גלב"כ כ"ה סיון תשס"א
לזכות שרה מינדל בת רחל ליוויו הגון בקרוב ממש	נדבת ידידנו הנכבד הר"ח ר' צבי בוקסבוים הי"ו לכבוד שמחת נישואי הבת במזל טוב וכשעה טובה ומזלולת
נדבת ידידנו הנכבד הר"ח ר' נפתלי אהרן מיטלמן הי"ו לברכה והצלחה בכל העניינים בזכות הפצת התורה	לעילוי נשמת הגאון רבי טוביה בן רבי ישראל זצ"ל בהר"ר רבה של העיר נשר - אוהב ישראל ומקורם לתורה הנוצח על בני המשפחה

יהא רעוא קדם נתן התורה כי יתברכו בכל מילי דמיטב ויזכו לראות ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, אבי"ר לתרומות והנצחות בגיליון פנו לקו קול התורה 02-500-2018 שלושה 8 או ב'מדרים'

להבלת הגיליון השבועי
gts025002018@gmail.com
7:00 א"ת
לקבלת הגיליון היומי 025002018@gmail.com

הו 'הול' התורה'
רישום | מנחמים | שיעורים | אזור אישי | חידודי תורה | ועוד
02.500.2018

הצטרפו בעת
לרבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב
ורכשו לעצמכם קנין נצחי לחיי תורה
מתן שכרה בצדה - הגרלות ענק מדי יום ומדי שבוע